

2007

Byggmästarna

Ett spel av det rätta virket.

Ett klassrumsspel för barn och ungdomar på mellanstadiet med syfte är att skapa ett intresse för trä och skog.

Yanella Andersson, Jon Back, Marcus Brissman, Arvid Brobeck, Johan Hegårdh,
Johan Herrnsdorf
AcadeMedia Masters
2007-03-29

BYGGMÄSTARNA

- ett spel av det rätta virket

Spelet syftar till att eleverna skall få en ökad kunskap om träindustrin och husbygge. De skall även lära sig informationssökning och öva på arbete i grupp.

LÄRARHANDLEDNING

SPELET I KORTHET

Spelets mål är att eleverna tillsammans i grupp skall bygga hus. Detta sker genom att eleverna svarar på frågor, som ger dem delar att bygga med.

Husen kommer sedan att bedömas efter kriteriet: "Detta hus vill jag bo i". Efter detta följer en diskussion om varför eleverna valde om de gjorde.

SPELETS INNEHÅLL

Spelet består av två delar; denna lärarhandledning, samt ett spelhäfte. Utöver detta behövs "Spånaren", färgpennor, saxar och limstift för att spela.

Det här häftet är till för pedagogen, och syftar till att underlätta rollen som handledare för spelet. Förutom regler innehåller häftet även ett facit till frågorna som finns i spelhäftet.

Spelhäftet består av två delar; dels en gruppskylt som används för att särskilja de olika gruppernas svar, och dels en frågedel bestående av 20 frågor och byggdelar.

FÖRBEREDELSE

Innan spelet börjar skall följande göras:

- Läs noga igenom hela denna lärarhandledning.
- Dela in klassen i grupper på vardera 4-6 elever.
- Ställ i ordning klassrummet på ett sådant sätt att varje grupp har ett eget bord att sitta vid.
- Vid varje bord skall det finnas färgpennor, saxar och limstift. Där skall det även ligga ett antal exemplar av "Spånaren" samt en gruppskylt.
- Gruppskylten bör förberedas så att det bara är för eleverna att skriva dit gruppens namn.
- Lägg ett spelhäfte per grupp på katedern (eller motsvarande plats).

ATT TÄNKA PÅ

Spelet kan även fungera som inkörsport till ämnen så som miljökunskap, skogsvård och liknande.

Det kan vara lämpligt att gå igenom spelhäftet för att bekanta sig med det.

Det är viktigt att handledaren kan reglerna väl, så spelet flyter.

Det är givetvis valfritt vilket pysselmaterial som används.

NÄR KLASSEN ÄR SAMLAD

Börja med att placera ut eleverna gruppvis runt borden och gå därefter igenom reglerna för dem. Förklara att eleverna får lov att bygga husen hur de vill och börja när de vill, samt att de inte behöver använda alla delar. Se till att det finns god tid för att svara på eventuella frågor.

Säg också att det i varje grupp endast skall vara en person åt gången som hämtar nya frågelappar. Låt sedan grupperna komma fram till vilket gruppnamn de vill ha. Exempel kan vara enkla siffror, eller kanske trädslag. Eleverna skriver sedan gruppens namn på gruppskylten.

SPELA

Spelet börjar med att en person från varje grupp tar med sig gruppskylten och ställer den framför ett ledigt spelhäfte. Därefter medtages en fråga från häftet tillbaka till gruppen. Gruppen letar efter svaret på frågan i faktarutorna som finns i "Spånaren". När gruppen med hjälp av faktarutorna hittat svaret, skriver de svaret under frågan och klipper loss den delen av pappret. De går till handledaren och visar sitt svar. Handledaren kontrollerar då svaret och meddelar om det är rätt. Är det rätt får personen ta en ny frågelapp.

Gruppen har hela tiden flera moment att utföra; dels skall byggbitarna klippas ut, färgläggas och sättas ihop, dels skall den nya frågan besvaras.

För varje avklarad fråga får grupperna ett nytt papper med en ny byggbit och en ny fråga på.

Spelet bör pågå i ungefär 30 minuter.

RÖSTNING

När speltiden gått ut skall gruppernas svar räknas ihop var för sig. Antalet besvarade frågor kommer användas som röster i nästa fas, anteckna dem därför dolt för eleverna. Städa sedan bort allt utom gruppskyltarna från bordet så att det finns plats för eleverna att ställa fram sina hus framför respektive gruppskylt.

Alla elever kan nu komma fram och titta på husen. Förklara också att de tillsammans i gruppen kommer rösta på de hus som just deras grupp tycker bäst om, utifrån kriteriet "*husen de helst vill bo i*". De får inte rösta på sitt eget hus men får dela upp rösterna fritt på de andra husen. Därefter sätter sig eleverna i sina grupper och diskuterar vilka hus de skall välja, och varför.

Skriv under tiden upp gruppernas namn och antalet röster de har, på tavlan. När eleverna diskuterat färdigt tillfrågas varje grupp en i taget hur de vill fördela sina röster. Anteckna rösterna på tavlan och räkna ihop dem. Det hus som får flest röster vinner.

Poängtera särskilt att de skall bygga ett hus och efter spelet rösta på varandras hus, med utgångspunkten; "*Vilka hus skulle vi vilja bo i?*"

Genom att låta eleverna själva välja sitt gruppnamn kommer de lättare ihåg namnen. Finns gruppnamn redan kan dessa användas.

Det underlättar om handledaren kan svaren väl, så att det flyter.

Handledaren kan med fördel röra sig runt i rummet och behöver inte känna sig låst vid katedern.

Ropa med jämna mellanrum ut hur lång tid som är kvar. Sista minuten kan justeras i tid så att alla blir klara.

Besvarade frågor = röster

EFTERDISKUSSION

Därefter sker en diskussion i helklass – prata kriterier; *”varför vill ni bo i just de husen?”*

Syftet med diskussionen är att starta tankegångar kring hus, husbyggande och byggindustri.

Exempel på saker att ta upp:

- Varför valde ni just de hus ni valde?
- Vad är viktigt när man väljer hus?
- Vad tror ni är viktigt när man bygger hus?
- Kan man bygga hus hur som helst?
- Tror ni att de här husen skulle kunna byggas på riktigt?

Kom gärna på andra frågeställningar och låt klassen diskutera fritt kring ämnet. Mer information och tips finns i *”Spånaren”* och på hemsidan www.blablaba.se.

TIDSÅTGÅNG

Förberedelser innan spelet	ca 30 min
Innan spelet börjar	5-10 min
Spela spelet	30 min
Röstning	5-10 min
Efterdiskussion	5-10 min
TOTALT	45-60 MIN

Poängtera gärna att antalet röster baseras på antalet besvarade frågor. På så sätt kan grupper som inte vinner ändå känna sig nöjda med att ha besvarat många frågor.

Låt eleverna motivera sina svar djupare än bara *”De husen var finast”*.

Förberedelser syftar till allt som görs före eleverna kommer till klassrummet och kan med fördel delas upp på flera tillfällen.

Om det finns mer tid, lägg den i första hand på att spela spelet och på efterdiskussionen.

FACIT

F1: Vilket träslag görs glasspinnar av?

S1: Bok

F2: Vad finns i granens kottar?

S2: Frön

F3: När uppfann man plywood?

S3: 3500 före Kristus

F4: Bambu är inte ett träslag, vad är det egentligen?

S4: Gräs

F5: Varför heter det tumstock?

S5: För att det är tum på.

F6: Hur fraktades träd runt om i landet, förr i tiden?

S6: På floder och älvar / Genom flottning.

F7: Vad är Hickory och varifrån kommer det?

S7: Ett träslag från amerika.

F8: Vilket är Sveriges vanligaste träslag?

S8: Gran

F9: Om du skall bygga en flotte, varför vill du inte bygga den av ebenholts?

S9: Ebenholts flyter inte.

F10: I vilken skog bodde Robin Hood?

S10: Sherwoodskogen

F11: Hur kan man ta reda på hur gammalt ett träd är?

S11: Man kan räkna årsringarna.

F12: Vad får man från ett Guttaperkaträd som man inte kan få från de flesta andra träd?

S12: Gummi/rågummi (Det kommer från framförallt Guttaperka och Kautschuk)

F13: Vilken sorts träd blir störst i världen?

S13: Mammutträd, Redwood eller Sierra Redwood

F14: Vilket svenskt träd sprider pollen som ofta ger allergier (kliande ögon och snuva) på våren?

S14: Björk

F15: Varför skall man låta gamla stammar var kvar när man hugger ner skog?

S15: För att bevara ekosystemet / Det finns djur som bara kan leva i gamla träd.

F16: Vad kallas de små Japanska prydnadsträden man odlar i krukor?

F16: Bonsaiträd

F17: Pingisracketar är gjorda av en speciell sorts träskiva. Vad kallas den?

S17: Plywood.

F18: Vad heter delen på hammaren som man drar ut spik med?

S18: Klo

F19: Vad är en fura?

S19: En tall.

F20: Vilket träslag är tändstickor gjorda av?

S20: Ask